Форма

Порівняльна таблиця
до проєкту Українського правопису як стандарту державної мови

Поточна (отримана) редакція проєкту Українського правопису як стандарту державної мови	**Пропозиції щодо редакційно-технічних виправлень до проєкту Українського правопису як стандарту державної мови**	**Обґрунтування**
с. 11 параграф 1. Український алфавіт складається з тридцяти трьох букв, кожна яких може вживатися у вигляді великої і малої букви відповідно до правил, визначених українським правописом.	Український алфавіт складається з тридцяти трьох букв, кожна з яких може вживатися у вигляді великої і малої букви (крім ь - тільки мала буква) відповідно до правил, визначених українським правописом.	М’який знак - теж буква, тому недоречно стверджувати, що кожна буква вживається у вигляді великої і малої букви
с.13 параграф 2, п.4. 4. И на початку слова вживаємо в деяких загальних і власних назвах, що походять із тюркських та інших мов, відповідно до їх вимови в цих мовах: ийбе́н, ир; Ич-оба́, Кім Чен Ин.	И на початку слова вживаємо в деяких загальних і власних назвах, що походять із тюркських та інших мов, відповідно до їх вимови в цих мовах: ийбе́н, ир; Ич-оба́, Лі Чон Ин	не варто популяризувати імена диктаторів, пропонуємо замінити прізвищем *Лі Чон Ин* (корейська акторка)
с.14 § 7 Примітка. Апостроф не пишемо, коли перед буквою на позначення губного звука є інша буква (крім р), що належить до кореня (основи): дзвя́кнути, духмя́ний, ма́впячий, медвя́ний, морквя́ний, різдвя́ний, свя́то, тьмя́ний, цвях, але: арф’я́р, ве́рб’я, торф’яни́й, черв’я́к.	….але: арф’я́р, ве́рб’я, торф’яни́й, черв’я́к, серм’яга, сурм’яний, фарб’яр, верф’ю	Варто додати прикладів

с.15 §8 1) на початку слова та після букви на позначення голосного: його́, йому́…	на початку слова та після букви на позначення голосного: Йордан, Йосип, йому́…	однотипні приклади *його, йому*
с. 19 § 11. Чергування голосних О – А, Е – І, Е – И у дієслівних коренях	§ 11. Чергування голосних О – А, Е – І, Е – И в дієслівних коренях	чергування у/в після голосного перед приголосним
с.22 §19 2. … сирота́ – сири́тський – сиро́тство…	сирота́ – сири́тський - сирітство	прибрати *сиротство,* замінити на *сирітство*
с. 23§22 ….коза́цький – Коза́ччина…	коза́цький – коза́ччина	логічно виправити велику букву на малу (хоч маємо населений пункт Козаччина, але здебільшого слово вживаємо як загальну назву)
с. 24 §23 п.2) на початку речення або слова перед буквою на позначення приголосного: У пишному саду загальнолюдської культури квітне дерево української духовності (М. Степаненко)... Примітка 1. На початку речення і слова можна вживати в та в-: В лісі пахло квітами; Вгорі яскраво сяяло сонце; Внаслідок зливи пошкоджено дороги.	Вилучити примітку 1 до п.2 §23	Примітка 1 повністю нівелює правило
с. 29 §27 2) після н перед ж, ч, ш, щ і перед суфіксом -ськ-(-ий): кі́нчик, промі́нчик, ме́нший, то́нший, У́манщина; .... але: бриньча́ти, до́ньчин, ня́ньчин, ня́ньчити та ін., бо ь є у їхніх твірних основах між	§27 2) після н перед ж, ч, ш, щ і перед суфіксом -ськ-(-ий): кі́нчик, промі́нчик, ме́нший, то́нший, У́манщина; .... але: бриньча́ти, до́ньчин, ня́ньчин, ня́ньчити, та ін., бо ь є у їхніх твірних основах між буквами на позначення приголосних: бри́нькати, до́нька, ня́нька	якщо подаємо бриньчати, бо бринькати, то логічно додати *цвіріньчати - цвірінькати, дзеленьчати - дзеленькати,* якщо зберігати традицію

буквами на позначення приголосних: бри́ньк ати, до́нька, ня́нька;	Винести цвірінчати, дзеленчати в примітки	написання в цих словах, то додати в примітки
с. 32 параграф 30. Примітка. Немає подвоєння приголосних в іменниках кутя́, попадя́, свиня́ і в порядкових числівниках тре́тя, тре́тє та ін.	Вилучити	Слова із примітки не стосуються жодного правила на подвоєння і подовження приголосних
с.36 параграф 32, Іменникові суфікси.. 11. Від таких імен, як Григо́рій, Ілля́, Кузьма́, Лука́, Мико́ла, Са́ва, Хома́, Я́ків, відповідні імена по батькові будуть: Григо́рович, Григо́рівна; Іллі́ч, Іллі́вна; Ку́зьмович (і Кузьми́ч), Ку́зьмівна; Луки́ч, Лу́ківна; Микола́йович (і Мико́лович), Микола́ївна (і Мико́лівна); Са́вович (і Са́вич), Са́вівна; Хо́мович(і Хоми́ч), Хо́мівна; Я́кович, Я́ківна.	Від таких імен, як Кузьма́, Мико́ла, Са́ва, Хома́ відповідні імена по батькові будуть: Ку́зьмович (і Кузьми́ч), Ку́зьмівна; Микола́йович (і Мико́лович), Микола́ївна (і Мико́лівна); Са́вович (і Са́вич), Са́вівна; Хо́мович (і Хоми́ч), Хо́мівна. Від імен Григорій, Ілля, Лука, Яків імена по батькові будуть: Григо́рович, Григо́рівна; Іллі́ч, Іллі́вна; Луки́ч, Лу́ківна; Я́кович, Я́ківна.	Розділити у поясненні імена, що утворюють дві форми чоловічих імен по батькові, і ті, які утворюють тільки коротку форму чоловічих імен по батькові
с. 50 2.6) наро́дно-ви́зво́льний	наро́дно-визво́льний	Словник наголосів подає тільки варіант визво́льний
с.50 3.3) 1,5-відсо́тковий	1,5-відсо́тко́вий	Прикметник *відс**о**тк**о**вий* має два наголоси: на другому і на третьому складі.
с. 51 3)напере́ваги, навпереваги,	напере́ва́ги, навпере́ва́ги,	Словник наголосів подає подвійне наголошування

с. 52 7) завча́су	завчасу́	Словник подає цей прислівник із наголосом на третьому складі
с. 53 2. 2) словосполучення, що мають значення прислівників і складаються з двох іменників (зрідка – займенників, числівників) та одного або двох прийменників: від ра́нку до ве́чора, день у де́нь, з бо́ку на бік, з дня на де́нь, оди́н в оди́н, раз у ра́з, рік у рік, сам на са́м, час від ча́су;	словосполучення, що мають значення прислівників і складаються з двох іменників (зрідка – займенників, числівників)у різних відмінкових формах та одного/двох прийменників або без них: від ра́нку до ве́чора, день у де́нь, з бо́ку на бік, з дня на де́нь, оди́н в оди́н, раз у ра́з, рік у рік, сам на са́м, час від ча́су, сама самотою, честь честю.	Таке формулювання точніше описує граматичну модель, охоплює ширше коло прикладів, підкреслює відмінкову варіативність як системну ознаку.
с. 53 3. З дефісом пишемо: 1) прислівники, утворені від прикметників і займенників за допомогою прийменника-префікса по- і суфіксів **-ому** або **-и**:...	З дефісом пишемо: 1) прислівники, утворені від прикметників і займенників за допомогою прийменника-префікса по- і суфіксів **-ому, -ему** або **-и**:...	оскільки є такі прислівники: по-своєму, по-твоєму
с. 54 § 41 3) неозначені прислівники, що мають у своєму складі частки будь-, -	прибрати дефіс у кінці цього рядка й перенести на початок наступного	
с. 54 §41 4) складні прислівники, утворені з двох прислівників: врядо́-годи́, десь-і́нде, десь-і́нколи, сяк-та́к та ін.;	4) складні прислівники, утворені з двох синонімічних або антонімічних прислівників: врядо́-годи́, десь-і́нде, десь-і́нколи, сяк-та́к та ін.;	пояснює механізм творення
с. 58 4. З дефісом пишемо: 1) частки -бо, -но, -от, -то, -таки, коли вони виділяють значення окремого слова: іди́-бо; дава́й-но; ті́льки-но; так-о́т, як-о́т; отаки́й-то, сті́льки-то, ти́м-то, я́кось-то; важки́й-таки́, усе́-таки́ , дістáв-таки́ , так-таки́	уніфікувати , ; між прикладами	

с. 58 4. 2) частки будь-, -будь, -небудь, казна-, хтозна-, бозна- із займенниками і прислівниками: будь-хто́, будь-яки́й, будь-де, будь-коли́ ; коли́ -будь, що-будь; хто-не́будь, чий-не́будь, куди́-не́будь; ка́зна-кому́, ка́зна-де; хто́зна-яки́й; хто́зна-коли́, бо́зна-чий, бо́зна-як;	уніфікувати , ; між прикладами	
с. 59 § 47. Велика та мала букви в рубриках	§ 47. Велика та мала букви в рубриках перенести на с. 60	
с. 61 2. З великої букви пишемо... (Офіційний вісник України, 22 листопада 2019 р., № 90, ст. 2997), зміни, що додаються (з документа).	2. З великої букви пишемо... (Офіційний вісник України, 22 листопада 2019 р., № 90, ст. поставити нерозривний пробіл 2997), зміни, що додаються (з документа).	не можна розривати умовні скорочення й цифри
с. 61 § 49 3. Китайські й корейські прізвища та імена пишемо з великої букви: Сі Цзіньпі́н ….	Сі Цзіньпі́н вилучити	не варто популяризувати імена диктаторів
с. 61 Зноска в кінці сторінки Про правопис …, тюрських імен ….	Зноска в кінці сторінки Про правопис …, тюркських імен ….	у цьому прикметнику кінцевий приголосний перед суфіксом -ськ- не змінюється
с. 64 § 50 5. Якщо ж складник такої назви увійшов в українську мову як загальна родова назва, то…	5. Якщо ж складник географічної назви увійшов в українську мову як загальна родова назва, то…	варто конкретизувати, оскільки займенник не дає чіткого розуміння, про які назви йдеться
с. 64 § 50 8. У назвах адміністративно-територіальних одиниць …. Кам’яне́ць-Поді́льська міська́ ра́да, …	8. У назвах адміністративно-територіальних одиниць …. Кам’яне́ць-Поді́льська міська́ ра́да, …	вилучити, оскільки це не адміністративно-територіаль на одиниця

с. 65. 10. Назви сторін світу: за́хід, пі́вдень, пі́вніч, схід, норд-о́ст, півде́нний за́хід – звичайно пишемо з малої букви. Якщо ці назви вжито на означення країн, народів, регіонів, тоді їх пишемо з великої букви: Дале́кий Схід, За́хідна Украї́на, …	10. Назви сторін світу: за́хід, пі́вдень, пі́вніч, схід, норд-о́ст, півде́нний за́хід – звичайно пишемо з малої букви. Якщо ці назви вжито на означення країн, народів, регіонів, тоді їх пишемо з великої букви: Дале́кий Схід, За́хід Украї́ни, …	не варто нівелювати соборність і цілісність держави
с. 65 11. Назви вулиць (бульварів, провулків, проспектів), майданів (площ), парків, шляхів (залізничних, морських та ін.), каналів, течій (морських) тощо пишемо з великої букви, а їхні родові найменування – з малої: Андрі́ївський узві́з, бульва́р Тара́са Шевче́нка, ву́лиця 295-ї Херсо́нської Дивізії, ….	11. Назви вулиць (бульварів, провулків, проспектів), майданів (площ), парків, шляхів (залізничних, морських та ін.), каналів, течій (морських) тощо пишемо з великої букви, а їхні родові найменування – з малої: Андрі́ївський узві́з, бульва́р Тара́са Шевче́нка, ву́лиця Небесної Сотні, ….	логічно подавати в прикладах сучасні назви урбанонімів
с. 66 § 52 1. У назвах історичних подій, епох, календарних періодів і свят з великої букви пишемо перше (або єдине) слово і власні назви: Версальський ми́рний до́говір, Деклара́ція незале́жності США, День па́м’яті та приме́рення, День учи́теля, епо́ха Баро́ко (але стиль баро́ко), епо́ха Відро́дження, Коліївщина, Львівське збро́йне повста́ння 1848 р., Нови́й рік, Пари́зька комуна́, Ренеса́нс, Семирі́чна війна́ , Францу́зька револю́ція.	додати Революція гідності, Помаранчева революція, Революція на граніті, події Майдану.	у прикладах варто демонструвати правопис сучасних історичних подій

с. 67 6. Великі букви вживаємо в повних офіційних найменуваннях найвищих …. Вселнсьќий Патріа́рх …	Всел**е**нськ**и**й Патріа́рх …	технічна помилка
с. 70 § 55 2. Назви пам’яток архітектури, замків, храмів, предметів і творів мистецтва тощо пишемо з великої букви: Е́йфелева ве́жа, Колізе́й, Хоти́нський за́мок, Андрі́ївська це́рква, Ісаа́кіївський собо́р, Почаївська ла́вра, Сиксти́нська капе́ла, Аполло́н Бельведе́рський, Вене́ра Мілóська, Дев’я́та симфо́нія Бетхо́вена, Ка́мерна симфо́нія № 1 Євге́на Станко́вича. Примітка. Родові найменування в таких назвах пишемо з малої букви: за́мок Іф, пала́ц Пото́цьких, па́м’ятник Володи́миру Вели́кому, портре́т Му́соргського, ре́квієм Мо́царта, робо́ти Ре́піна, собо́р Сан-Ма́рко, собо́р Свято́го Петра́, храм Васи́лія Блаже́нного.	Ісаакіївський собор, портрет Мусоргського, храм Василя Блаженного вилучити	не варто поширювати російські контексти
с. 70 3. Назви художніх, наукових праць, творів мистецтва, документів, газет, журналів тощо беремо в лапки і в них перше або єдине слово пишемо з великої букви: пое́ма «Енеї́да», рома́н «Сто ро́ків	бале́т «Лебеди́не о́зеро» вилучити з прикладів або замінити українським відповідником	не варто поширювати російські контексти

само́тності», підру́чник «Істо́рія Украї́ни», бале́т «Лебеди́не о́зеро», карти́на «Запоро́жці пи́шуть листа́ туре́цькому султа́нові», кінофі́льм «Бен Гур», о́пера «Травіа́та», пі́сня «Стої́ть гора́ висо́кая», скульпту́ра «Мисли́тель», програ́ма «Партне́рство зара́ди ми́ру», газе́та «Літерату́рна Украї́на», журна́л «Все́світ».		
С. 89 1. У називному відмінку множини іменники І відміни твердої групи мають закінчення **-и**, м'якої та мішаної груп – **-і**, після голосного, м'якого знака та апострофа – **-ї**: *книжк**и́** , маши́ н**и**, перемо́г**и**, фа́брик**и**; бу́р**і**, відмі́нниц**і**, дуе́н**ьї**, над**ії**, статт**і́**, сі́м'**ї**; кру́ч**і**, ме́ж**і**, ми́ш**і**, пло́щ**і**;* також іменники чол.роду: *джу́р**и**, ра́дж**і**, су́дд**і**.*	Логічно пов'язати іменники жіночого та чоловічого родів	Порушення логічного зв'язку
С. 91 Іменники середн. роду в родовому відмінку однини закінчуються лише на -а (у твердій та мішаній групах), -я (у м'якій, зрідка – у мішаній групі): *мі́ста, села́, плеча́, прі́звища; знаря́ддя, мо́ря, обли́ччя, по́ля, узбі́ччя, умі́ння*	*Вилучити* зрідка в мішаній *або навести приклади*	Фактична помилка

С. 92 назви відрізків часу, днів тижня і місяців: дня; вівто́рка, понеді́лка;ти́жня; листопа́да, мі́сяця, сі́чня,	*місяця* потрібно розташувати після дня	Місяць – це відрізок часу
С. 93 Закінчення -у, -ю наявне у складених назвах населених пунктів	Закінчення **-у, -ю** наявне в складених назвах населених пунктів	Порушення правил уживання прийменників у, в
С. 93 2.14) назви населених пунктів із суфіксами -ськ-, -цьк-, -ець-,формантами -бург-, -град- (-город-), -піль- (-поль-), -мир-, -слав-, -фурт-:*Бердя́нська, Лу́цька, Бо́бринця, Кре́менця, Трускавця́ ; Пі́ттсбурга,Ви́ шгорода, Ми́ ргорода, Ша́ргорода, Бори́ споля, Терно́поля, Я́ мполя,Жито́мира, Ярosла́ва, Франкфурта*,	Позначити наголос: *Франкфурта*	Технічний недогляд
С. 94 (у значенні Свято́го Ду́ха (третя іпостась єдиного Бога)	С. 93 [у значенні Свято́го Ду́ха (третя іпостась єдиного Бога)]	Використати зовнішні лапки
С. 100 1. Іменники II відміни у кличному відмінку	1. Іменники II відміни в кличному відмінку	Порушення правил уживання прийменників у, в

С. 100 У звертаннях, що складаються із загальної назви та імені, форми кличного відмінка набувають і загальна назва, і власне особове ім'я	У звертаннях, що складаються із загальної назви та імені, форми кличного відмінка набувають і загальна назва, і особове ім'я	Тавтологія
С. 102 закінчення -ами (у твердій та мішаній групах), -ями (у м'якій, зрідка в мішаній групах) мають іменники чол. і середн. роду:	Вилучити *зрідка в мішаній* або навести приклади	Фактична помилка
С. 104 якщо основа іменника закінчується сполученням приголосних або на губний (б, п, в, м, ф), а також на р, шч (буква щ),	якщо основа іменника закінчується сполученням приголосних або на губний (б, п, в, м, ф), а також на р, щ	Фактична помилка
с.108 параграф 102, 1) серед відносних прикметників подано якісні	виокремити з переліку відносних прикметників **якісні** *давній, могутній, мужній, пізній, порожній, ранній, путній, самотній*, подати їх або окремо в цій рубриці, або окремим пунктом	належність прикметників до різних розрядів
с.109 параграф 109, таблиця "Зразки відмінювання прикметників"	відмінювання прикметника *безкраїй, безкрая, безкрає*: у род. та оруд. відмінках розписано звукове значення літер ї, я, є, а в наз., род, дав., місц. відмінках ні. у формі множині *безкраї* не розписано в жодному відмінку. Потрібно розписати в усіх відмінках	належність звука й до основи, а звуків і, а, е до закінчень с.113
1) с.113 2) с.113 У абзаці, що починається словами "Якщо	1) часто трапляється *передаємо*, можна замінити один раз на *подано;*	1) тавтологія;

порядковий числівник передано…”	2) або зняти але, або зняти дужки і перед але поставити кому	2) вставне речення не приєднують сурядним сполучником
с. 114 2) Форми займенників третьої особи	замінити на: у формах особових займенників він, вона, воно, вони …	займенники не змінюються за особами; формулювання потребує місцевого відмінка
с.114 Орудний відмінок має форму …	замінити на: в орудному відмінку особові займенники мають форму …	формулювання потребує місцевого відмінка
с.120 2.9) Примітка …втрачають його і в особових формах і у формах наказового способу	замінити на: в особових формах дійсного й наказового способів	немає потреби повторювати двічі сполуку *у формах*
с. 120 3.2) …д, т, з, с змінюються на… Примітка: …г змінюється на …	замінити на: … д, т, з, с чергуються з … замінити на: … г чергується з …	ідеться про чергування приголосних, а не про зміни
с.120 3.3) …г, з змінюються на…	замінити на: … г, з чергуються з … або відбувається чергування г, з із …	ідеться про чергування приголосних, а не про зміни
с.121 Примітка 2 …. в третій особі однини перед -ся з’являється -ть-	…. в третій особі однини дієслів 1 дієвідміни …	поява -ть- перед -ся властива тільки дієсловам 1 дієвідміни
с.121 5.1. Майбутній час дієслів	Дієслова майбутнього часу	краще поєднується з наступними рубриками
с.121 1.2) …особових форм колишнього дієслова …-**му, -меш, -ме, мемо (мем), мете, муть**, що стали особовими закінченнями	…особових форм колишнього дієслова …-**му, -меш, -ме, мемо (мем), мете, муть**, що із сучасного погляду становлять формотворчий суфікс -м- та особові закінчення -у, -еш, -е, -емо(-ем), -ете, -уть: …	у посібниках для вищої школи просту форму недоконаного виду утворюємо від інфінітива з додаванням формотворчого суфікса -м- та особових закінчень
с. 121 6.1. Дієслова минулого часу особових закінчень не мають. … в них зберігаються афікси на	Дієслова минулого часу мають родові форми, оскільки змінюються в однині за родами. … в них зберігаються афікси на позначення роду: -в та	морфемна будова дієслів минулого часу

позначення роду: -в або нульове закінчення в чол. роді, -ла - в жін.роді, -ло - в серед. роді в однині, -ли в множині всіх родів: …	нульове закінчення в чол. роді, -л- та закінчення -а - в жін. роді, -л- та закінчення -о - в серед. роді в однині, -л- та закінчення -и в множині всіх родів:…	
с.122 Примітка 2 …суфіксальне н…	суфіксальний звук н	рід опорного слова
с. 122 1. Наказовий спосіб має лише форми…	1. Наказовий спосіб має просту та складену форми. У простій формі можливі лише ……	Поділ форм наказового способу
с. 123 2) у прикладах подано всі форми наказового способу, але до дієслова ознайомити тільки *ознайом, ознайомте*.	Чому немає форми 1 особи множини? Напевне, ознайоммо?	Проста форма дієслів наказового способу можлива
с. 123 Примітка 1. Від дієслова їсти утворюються…; до дієслів доповісти, розповісти звичайно утворюємо форми доповідай, розповідай	Від дієслова їсти утворюємо… Подати форми до дієслів доконаного виду *доповісти, розповісти*	Уникання пасивних форм Важливий практичний аспект, як утворити ці форми
с. 123 Примітка 2 Приголосні г, к у наказовому способі переходять у ж, ч: …	Приголосні г, к в особових формах наказового способу чергуються із ж, ч: …	Важливе розрізнення термінології: чергування і зміни
с. 123 Примітка 2 Приголосні з, с, х … у наказовому способі відповідно переходять у ж, ш : …	Приголосні з, с, х в особових формах наказового способу чергуються із ж, ш: …	Важливе розрізнення термінології: чергування і зміни
с.123 1. Неозначена форма дієслова закінчується на -ти	Оскільки це незмінювана форма дієслова, то логічно записати: У неозначеній форма дієслова вирізняють формотворчий суфікс -ти	Практичний аспект викладання української мови у школі та закладах вищої освіти
с.124 1. Дієприслівники теперішнього часу	Дієприслівники недоконаного виду	Важливе розрізнення термінології: чергування і зміни

с.124 2. Дієприслівники минулого часу Дієприслівники минулого часу утворюємо від основи дієслова минулого часу чоловічого роду за допомогою суфікса -ши (після основи на приголосний) і -вши (після основи на голосний): брав - бравши, …	Дієприслівники доконаного виду Дієприслівники минулого часу утворюємо від основи інфінітива за допомогою суфікса -ши (після основи на приголосний) і -вши (після основи на голосний): …	Важливе розрізнення термінології: у цих формах немає розрізнення за часами. У посібниках зазначено, що є дві основи: основа інфінітива, яку вирізняємо відкиданням формотворчого афікса -ти, та основа теперішнього часу, виокремлена від дієслова в 3 ос. мн відкиданням закінчення.
С. 144. Імена та прізвища (також прізвиська) людей, що складаються з двох чи трьох компонентів або до складу яких входять прийменники, частки артиклі та ін., пишемо окремо, разом і з дефісом	**С. 144**. Імена та прізвища (також прізвиська) людей, що складаються з двох чи трьох компонентів або до складу яких входять прийменники, частки артиклі та ін., пишемо окремо, разом і з дефісом	**С. 144**. Імена та прізвища (також прізвиська) людей, що складаються з двох чи трьох компонентів або до складу яких входять прийменники, частки артиклі та ін., пишемо окремо, разом і з дефісом
С. 144. Скорочені компоненти прізвищ та імен з частками **д** (**Д**) та **О** пишемо з апострофом: *Д'Аламбе́р, д'Арк, д'Артанья́н, Д'Обіньє́; О'Ке́йсі, О'Ко́ннор* (але *О. Ге́нрі* –псевдонім письменника); компоненти **Мак-, Сан-, Сен-**, які	**С. 144.** Скорочені компоненти прізвищ та імен з частками **д** (**Д**) та **О** пишемо з апострофом: *Д'Аламбе́р, д'Арк, д'Артанья́н, Д'Обіньє́; О'Ке́йсі, О'Ко́ннор* (але *О. Ге́нрі* –псевдонім письменника); компоненти **Мак-, Сан-, Сен-**, які передують прізвищам і водночас становлять їхню невід'ємну частину, пишемо з дефісом: *Мак-Клю́*	**С. 144.** Скорочені компоненти прізвищ та імен з частками **д** (**Д**) та **О** пишемо з апострофом: *Д'Аламбе́р, д'Арк, д'Артанья́н, Д'Обіньє́; О'Ке́йсі, О'Ко́ннор* (але *О.*

передують прізвищам іводночас становлять їхню невід'ємну частину, пишемо з дефісом: *Мак-Клю́ р, Мак-Магóн, Сан-Мартíн, Сен-Сімóн*, але: *Маккартні, Маккінлі* (як у мові-джерелі).	*р, Мак-Магóн, Сан-Мартíн, Сен-Сімóн*, але: *Маккартні, Маккінлі* (як у мові-джерелі).	*Гéнрі* –псевдонім письменника); компоненти **Мак-, Сан-, Сен-**, які передують прізвищам іводночас становлять їхню невід'ємну частину, пишемо з дефісом: *Мак-Клю́ р, Мак-Магóн, Сан-Мартíн, Сен-Сімóн*, але: *Маккартні, Маккінлі* (як у мові-джерелі).
С. 144. У низці випадків артиклі та прийменники, що входять до складу прізвищ, пишемо разом, бо в такій формі засвоїла їх українська мова: *Декандóль, Делíль, Дерібáс, Лагáрп, Ламетрí, Лафонтéн, Лесáж*;	**С. 144.** У низці випадків артиклі та прийменники, що входять до складу прізвищ, пишемо разом, бо в такій формі засвоїла їх українська мова: *Декандóль, Делíль, Дерібáс, Лагáрп, Ламетрí, Лафонтéн, Лесáж*;	**С. 144.** У низці випадків артиклі та прийменники, що входять до складу прізвищ, пишемо разом, бо в такій формі засвоїла їх українська мова: *Декандóль, Делíль, Дерібáс, Лагáрп, Ламетрí, Лафонтéн, Лесáж*;
С. 145. 2) українські прізвища, що виникли на основі словосполучень, до складу яких входять як повнозначні, так і службові слова: Добрийвéчір, Нетудихáта,Панібудьлáска;	**С. 145.** 2) українські прізвища, що виникли на основі словосполучень, до складу яких входять як повнозначні, так і службові слова: Добрийвéчір, Нетудихáта,Панібудьлáска;	**С. 145.** 2) українські прізвища, що виникли на основі словосполучень, до складу яких входять як повнозначні, так і службові слова: Добрийвéчір, Нетудихáта,Панібудьлáска;

С. 145. 3) українські прізвища, утворені з прикметника та іменника задопомогою сполучного звука: Довгопóл, Кривоні́с, Скорохóд;	**С. 145.** 3) українські прізвища, утворені з прикметника та іменника задопомогою сполучного звука: Довгопóл, Кривоні́с, Скорохóд;	**С. 145.** 3) українські прізвища, утворені з прикметника та іменника задопомогою сполучного звука: Довгопóл, Кривоні́с, Скорохóд;
С. 145. Прізвища, до складу яких входять ці компоненти, пишемо разом: *Багірзадé, Кероглú, Турсунзадé*;	**С. 145.** Прізвища, до складу яких входять ці компоненти, пишемо разом: *Багірзадé, Кероглú, Турсунзадé*;	**С. 145.** Прізвища, до складу яких входять ці компоненти, пишемо разом: *Багірзадé, Кероглú, Турсунзадé*;
С. 147. Українські географічні назви на письмі передаємо відповідно до вимови за нормами українського правопису: Верхньодніпрóвськ, Вінниця,Гребінка, Донéцьк, Дýбно, Житóмир, Запорíжжя, Кам'янéць-Подíльський, Кúїв, Козя́тин, Кременчýк, Кривúй Ріг, Львів, Миколáїв, Нóвгород-Сíверський, Одéса, Охтúрка, Рівне, Трипíлля, Хáрків, Чернівцí, Чернíгів, Шепетíвка,	**С. 147.** Українські географічні назви на письмі передаємо відповідно до вимови за нормами українського правопису: Верхньодніпрóвськ, Вінниця,Гребінка, Донéцьк, Дýбно, Житóмир, Запорíжжя, Кам'янéць-Подíльський, Кúїв, Козя́тин, Кременчýк, Кривúй Ріг, Львів, Миколáїв, Нóвгород-Сíверський, Одéса, Охтúрка, Рівне, Трипíлля, Хáрків, Чернівцí, Чернíгів, Шепетíвка, Ямпíль; Десна́, Дніпрó, Дністéр, Зáхідний Буг, Ірпíнь, Прúп'ять, Рось, Стохíд,Сян, Тéтерів, Тúса, Трубíж	**С. 147.** Українські географічні назви на письмі передаємо відповідно до вимови за нормами українського правопису: Верхньодніпрóвськ, Вінниця,Гребінка, Донéцьк, Дýбно, Житóмир, Запорíжжя, Кам'янéць-Подíльський, Кúїв, Козя́тин, Кременчýк, Кривúй Ріг, Львів, Миколáїв, Нóвгород-Сíверський, Одéса,

Ямпіль; Десна́, Дніпро́, Дністе́р, За́хідний Буг, Ірпі́нь, Прип’ять, Рось, Стохі́д,Сян, Те́терів, Тýса, Трубіж		Охтúрка, Рівне, Трипілля, Ха́рків, Чернівці́, Черні́гів, Шепетівка, Ямпіль; Десна́, Дніпро́, Дністе́р, За́хідний Буг, Ірпі́нь, Прúп’ять, Рось, Стохі́д,Сян, Те́терів, Тýса, Трубіж
С. 147. 2. Букви слов’янських алфавітів е, ě та сполуку іе передаємо через е: *Асеновград, За́греб, Кельці, Ліберець, Мелець, Нове́ Ме́сто, Опо́ле, ОстровецьСвентокшиський, Пльзень, Седльці, Чеські Будейовиці, Ще́цин.*	Позначити наголоси у словах *Асеновград, Кельці, Ліберець, Мелець, Островець Свентокшиський, Пльзень, Седльці, Чеські Будейовиці.*	Технічний недогляд
С. 148. 1.1) на початку географічних назв: Іга́рка, Іла́ва, Ільме́нь (озеро), Індигі́рка, Ічин;	Позначити наголос у слові *Ічин*	Технічний недогляд
С. 150. 1. Апостроф у слов’янських географічних назвах ставимо так само, як і у прізвищах (див. § 144, п. 12),	*Замінити прийменник* у *на* в: Апостроф у слов’янських географічних назвах ставимо так само, як і в прізвищах (див. § 144, п. 12),	Порушення правил уживання прийменників у, в

С. 150. 2) суфікси географічних назв -ск, -цк передаємо відповідно українськими суфіксами -ськ, -цьк: *Гданськ, Курськ, Слупськ; Кузне́цьк, Тома́шув-Мазове́цький, Тро́їцьк*.	Позначити наголоси у словах: *Гданськ, Курськ, Слупськ*	Технічний недогляд
С. 150. 4. Перекладаємо і прикметники на означення розмірів, взаємного розміщення та сторін світу, що входять до складу географічних назв: Вели́кий *каньйо́н, Півде́нна Аме́рика, Півні́чний по́люс, Широ́кий Яр*	*Замінити* входять *на* належать	Лексична помилка
С. 151. 1) І відміна: А́фрика – А́фрики, А́фрикою, в А́фриці; Ду́бниця – Ду́бниці, *Ду́бницею, у Ду́бниці; Єлшава – Єлшави, Єлшавою, у Єлшаві;*	Позначити наголос: Єлшава – Єлшави, Єлшавою, у Єлшаві;	Технічний недогляд
С. 151. Від відприкметникових українських назв населених пунктів з кінцевим - е на зразок *Гаркуше́, Рі́вне, Сва́тове, Сине́льникове*, що відмінюються за зразком прикметників у формі середн. роду, треба відрізняти подібні за	*Щоб уникнути триразового повтору словосполучення* що відмінюється, *замінити одне з них на дієприкметник* відмінювані	Стилістичний недогляд

оформленням назви з кінцевим -о (рідковживані в українській мові, але поширені в інших слов'янських мовах) на зразок *Бахметьєво, Бородіно́, Гне́зно, Ко́сово, Молоде́чно*, *Сара́єво*, що відмінюються як іменники середн. роду ІІ відміни (див. у п. 1 *Ду́бно*), та з кінцевим -а, що відмінюються як іменники жін. роду І відміни: *Сми́ла, Сми́ли, Сми́лі, Сми́лою, у Сми́лі.*		
С. 152. 6. Географічні назви, що складаються з двох іменників та прийменникаміж ними, відмінюємо в першій частині: Есслінген-на-Нека́рі – Есслінгена-наНека́рі, в Есслінгені-на-Нека́рі; Фра́нкфурт-на-Ма́йні – Фра́нкфурта-наМа́йні, у Фра́нкфурті-на-Ма́йні	*Позначити наголос у першій частині: Есслінген-на-Нека́рі – Есслінгена-наНека́рі,*	
С. 153. 2) **к, ц, ч + -ськ**-(-ий) → **-цьк**-(-ий): *Баскунча́к — баскунча́цький, Білосто́к — білосто́цький, Вели́кі Лу́ки —*	*Вилучити зайву кому*	Технічний недогляд

великолу́цький, Ви́шній Волочо́к — вишньоволо́цький, , грек — гре́цький, Кагарли́к — кагарли́цький,		
С. 154. Так само пишемо складні прикметники, утворені з двох прикметникових основ, які означають назви морів, лісів, низин, областей, залізниць та ін. і мають при собі номенклатурні терміни на зразок *гора́, ліс, мо́ре, низовина́, о́зеро, о́стрів, хребе́т* та ін.:*Нижньодуна́йська низовина́, Маршаллові острови́, Малоазі́йське наги́р'я* та ін.;	*Позначити наголос: Маршаллові*	Технічний недогляд
с. 161 Примітка 2. 2) коли друге й наступні означення підсилюють, уточнюють, пояснюють перше: Якось раз над містечком стояла тиха, місячна, літня ніч (І. Нечуй-Левицький);	Дібрати точніший приклад речення. Кожен із компонентів формулювання "підсилюють, уточнюють, пояснюють…" ілюструвати окремо.	Йдеться не про одночасну реалізацію усіх зазначених умов, за якими означення слід вважати однорідними. Не зрозуміло, яка з перерахованих (підсилення, уточнення, пояснення) стосується означень *тиха, місячна, літня*.
с. 161-162 Примітка 2. 2) Неоднорідні означення частіше стоять перед іменником, зрідка (найчастіше в	Речення Усе застеляла мла вечірня пахучая (Марко Вовчок) потрібно подати не першим, а після інших прикладів.	Примітка починається словами "Неоднорідні означення частіше стоять перед іменником", а приклад

складених термінологічних назвах) – після нього: Усе застеляла мла вечірня пахучая (Марко Вовчок); На чорній зритій землі, по краях, поплуталась огудина суха гарбузова (А. Головко); батарея анодна суха; пшениця м'яка яра.		речення - з означеннями, що стоять після іменника.
с. 162 Примітка 3. …..Поет, прозаїкоповідач, драматург, перекладач, історик і теоретик	прозаїк-оповідач	дефіс між прикладкою та означуваними іменником
с. 163 4) між однорідними членами речення, пов'язаними приєднувальними сполучниками і, та, та й, ще й, та ще (й), а також, а то й та ін., коли до вже сказаного додається ще один елемент (або більше), який ніби пізніше виникає у свідомості мовця: …. Ходімо ж чаю пити, та і в школу підемо (Панас Мирний);	Замість речення Ходімо ж чаю пити, та і в школу підемо (Панас Мирний) дібрати інший приклад.	З огляду на різні форми присудків (наказовий спосіб і майбутній час дійсного способу) можливе трактування речення як складного.
с. 165 Примітка 2. Не відокремлюються вигуки на початку речення, якщо вони стоять перед особовим займенником, після якого йде звертання: Ой ти, дівчино,	Дібрати інший приклад речення.	У цьому прикладі "ой" виконує функцію частки.

З горіха зерня, Чом твоє серденько — Колюче терня? (І. Франко);		
с. 168 13.1.2) дієприкметниками та прикметниками, що не мають залежних слів, але стоять після означуваного іменника, особливо в тих випадках, коли вони утворюють ряд з двох чи більше однорідних членів речення або перед іменником уже є означення: Високо, трохи не серед неба, стояв місяць, ясний, блискучий, повний (І. Нечуй-Левицький);	Подати речення курсивом.	Ілюстративний матеріал подають курсивом.
с. 169 13.1.4).... Примітка. Одиничні прикметники при особових займенниках у певних випадках можемо не відокремлювати, зокрема в окличних реченнях або за наявності протиставлення: О я нещасний!	Дібрати інший приклад речення.	Ідеться про відокремлення означень, а в цьому реченні нещасний - присудок.
с. 173 2) для відокремлення частин складносурядного речення: …… .	Змінити формулювання. Наприклад: 2) для відокремлення частин складносурядного речення	Речення “З приєднувальними і пояснювальними

З повторюваними єднальними та розділовими сполучниками і... і, ні... ні …	2.1) поєднаних одиничними єднальними та протиставними сполучниками: Жде спрагла земля плодотворної зливи, І вітер над нею гуляє бурхливий (І. Франко); Вузький, глибокий Прут блиснув врешті з-за прибережних верб, а попід горами зазеленів розкішний килим виноградників (М. Коцюбинський); Усе іде, але не все минає Над берегами вічної ріки (Л. Костенко); Непокривлену душу хотіли зламати, Та ламалися тільки болючі кії (Д. Павличко); 2.2) поєднаних повторюваними єднальними та розділовими сполучниками і... і, ні... ні, або... або, то... то, чи... чи, не то... не то, чи то... чи то та ін.: І розсвіте, і вийдуть смілі люди, І порохом пропахне сніг і дим, І розсвіте, і всесвіт видно буде, Весь світ, всю долю видно стане їм (М. Бажан);	сполучниками: ....” не завершене.
с. 178 § 160. Двокрапка (:) 1. У простому реченні двокрапку ставимо перед однорідними членами після узагальнювальних слів — займенників та займенникових прислівників (всі, все, ніхто, ніщо, скрізь, усюди, ніде та ін.), слів (словосполучень), що є	1. Виправити орфографічну помилку в написанні …. пояснювальних сполучників наприклад, як-от, а саме і под.): …. 2. Виправити технічну помилку: У густій мряці, білій як молоко, все пропадало: небо, гори, ліси, пастухи (М. Коцюбинський);	1. Частку -от, коли вона виділяє значення окремого слова, пишуть із дефісом. 2. Ініціали не відривають від прізвищ, не залишають у попередньому рядку.

назвами родового поняття або чогось цілого щодо однорідних членів як назв видових понять або частин цілого (з можливою наявністю перед переліком також пояснювальних сполучників наприклад, якот, а саме і под.): У густій мряці, білій як молоко, все пропадало: небо, гори, ліси, пастухи (М. Коцюбинський);		
с.180 1) між підметом і іменною частиною складеного присудка Примітка 1. Якщо в таких реченнях логічно й, відповідно, інтонаційно виділяється переважно присудок, тире перед ним можемо не ставити Примітка 2. Таке життя другому б рай… (Л. Глібов); <…> а особливо за наявності в реченні протиставлення *не… а* потреба в такому тире увиразнюється Примітка 3. Вода — як скло (Л. Глібов); Примітка 4. Перед присудком, вираженим кількісним числівником (одиничним або в поєднанні з	1) між підметом та іменною… / між підметом й іменною… інтонаційно виділено переважно присудок, тире перед ним можна не ставити Таке життя другому б рай… (Л. Глібов) <…> а особливо за наявності в реченні протиставлення *не… а* потреба в такому тире посилюється Вода — як скло (Л. Глібов); Перед присудком, вираженим кількісним числівником (одиничним або в поєднанні з	Відповідно до правил чергування і / й Дієслова на -ся порушують граматичний лад української мови Ініціали не відривають від прізвищ, не залишають у попередньому рядку. Лексична помилка Ініціали не відривають від прізвищ, не залишають у попередньому рядку.

іменником), у спеціальній літературі коми звичайно не ставимо: Примітка 7. При інших способах вираження іменної частини складеного присудка	іменником), у спеціальній літературі тире зазвичай не ставимо За інших способів вираження…	Ідеться про тире, а не про кому. Кома між підметом і присудком не може бути. Порушення граматичних норм уживання прийменника *при*
С. 181 4) <…> У реченнях з відсутнім дієсловомприсудком <…> тире між ними і підметом також ставимо в разі наявності в інтонації відповідної паузи <…> Удовина хата — край села (А. Головко) 5) у реченнях з однорідними членами: 5.1) перед 5.2) після 5.3) між …	дієсловом-присудком за наявності відповідної паузи а) перед б) після в) між	Дефіс між означуваним словом і прикладкою Бажано ілюструвати прикладами сучасних письменників Не дотримано правил рубрикації тексту (див. §168). Не може бути дужка після наступної цифри, нормативно 5.1. і далі з великої літери, а в кінці рубрики - крапка.
С. 182 5.3) між узагальнювальним словом і однорідними членами речення (замість частіше вживаної в подібних випадках двокрапки (див. §160, I): 5.4) між двома однорідними членами речення, не поєднаними	в) між узагальнювальним словом та однорідними між двома поєднаними безсполучниковим зв’язком однорідними членами, що виражають різке протиставлення	Рубрикація тексту Чергування і / й Немає в §160 нумерації, що відповідає найвищому рівню членування (римських цифр). У попередній редакції було так, що логічніше.

сполучниками, що виражають різке протиставлення: 5.5) між однорідними дієслівними присудками, другий (останній) з яких виражає причину або наслідок, мету дії, вираженої попереднім із них, або швидку зміну подій: 6) для відокремлення другорядних членів речення (порівняно з відокремленням членів речення за допомогою коми (див. § 158, I, пп. 13—16) це відбувається в разі виразнішого логіко-інтонаційного наголошування на таких компонентах висловлення й робиться частіше тоді, коли вони, по-перше, є поширеними або в їхньому складі є кілька однорідних членів, по-друге, в кінцевій позиції речення) 6.1) означень — як поширених або однорідних, так і, рідше, одиничних: 6.2) прикладок <…>: Дочки — Ольга й Олена — визбирували на городі картоплю (В. Козаченко); У своїм невеличкім гурточку він завів новину — гуртову працю (М. Коцюбинський).	між однорідними дієслівними присудками, другий (останній) із яких виражає причину, наслідок, мету дії або швидку зміну подій [порівняно з … (див.) це…] а) ; або 1) б) або 2)	Граматична помилка в побудові складнопідрядного означального речення Рубрикація Чергування з / із Лексична помилка Немає в §158 нумерації, що відповідає найвищому рівню членування (римських цифр). Бажано демонструвати на практиці представлені в правописі правила вживання зовнішніх і внутрішніх дужок Зрозуміліше сформулювати думку в дужках Відсутній приклад з одиничним означенням Рубрикація неправильна Бажано приклади з творів сучасних письменників Відірвано ініціали від прізвища
С. 183 6.3) обставин	в) або 3)	Рубрикація

7) для виділення повторюваних з певним поширенням слів 8) для виділення конструкцій з називним відмінком теми (уявлення): 9) для підкреслення в розповіді несподіваності перебігу подій (замість частіше вживаних у таких випадках трьох крапок (див. § 162, пп. 1—5): 10) <…> А тоді зопалу — не встигло радіо попередити! — вернулися морози (В. Яворівський); Примітка 1. Про вживання ком і дужок при подібних конструкціях див. § 158, п. 11; § 163, I, п. 2.	7) для виділення повторюваних слів, ужитих із поширювачами 8) для виділення називного теми (уявлення) 9) [замість … (див.)] (В. Яворівський) Примітка 1. Про вживання ком і дужок у подібних конструкціях див. § 158, п. 11; § 163, I, п. 2.	Речення потребують мовних правок Бажано демонструвати на практиці представлені в правописі правила вживання зовнішніх і внутрішніх дужок Відірвано ініціали від прізвища Ненормативне вживання *при* Відсутній найвищий рівень членування з римськими цифрами
С. 184 (Панас Мирний). 11) 11) для спеціального виділення <…> тих чи інших фрагментів тексту: 12) між двома або рідше кількома власними іменами, сукупністю яких називається вчення, теорія, науковий закон 13) між двома або рідше кількома іменниками, сполучення яких	11) тих чи тих 12) між двома або, зрідка, кількома власними іменами, сукупністю яких названо вчення, теорія, науковий закон 13) між двома чи, зрідка, кількома іменниками, сполучення яких позначає певний зв’язок когось або чогось із кимось або з чимось іншим	З огляду на наявність кількох речень та приміток у рубриці, бажано застосувати нумерацію, що відповідає середньому рівню членування: арабські цифри з крапкою, речення після них із великої літери, а в кінці крапка. Мовні огріхи

позначає певний зв’язок когось або чогось з кимось або чимось іншим 14) між двома або рідше кількома словами на позначення просторових, часових, кількісних меж (замість словосполучень з прийменниками від ... до): <…> на позначення динаміки розвитку чого-небудь з двох або більше етапів 15) <…> тристачотириста 2. У складному реченні тире ставимо в таких позиціях:	14) між двома або, зрідка, кількома словами на позначення просторових, часових, кількісних меж (замість словосполучень із прийменниками від ... до): <…> на позначення динаміки розвитку чого-небудь із двох або більше етапів триста-чотириста	Чергування з / із Переглянути рубрикацію. У попередній редакції було логічніше структурування.
С. 185 1) між частинами безсполучникового складного й рідше складносурядного і <…> (порівняно з більш узвичаєним розмежуванням частин складносурядного і складнопідрядного речень комою розмежування їх за допомогою тире передає різкіше зіставлення змісту їхніх частин): <…> Минали літа — росли сини (А. Головко) 2) між частинами безсполучникового складного та складносурядного речень, зміст яких різко протиставляється або зіставляється	1) між частинами безсполучникового складного і, зрідка, складносурядного… зміст яких протиставлено або зіставлено / що виражають протиставні або зіставні відношення	??? Чіткіше сформулювати думку, адже в наступному пункті йдеться про зіставлення. Бажано оновити приклади. Ненормативне вживання дієслів на -ся
С. 185–186		Повтор

3) між частинами безсполучникового складного речення, коли друга частина розкриває зміст першої <…> У загоні саме воли заборюкались — це старий підручний отих, що з ярмарку пригнали, б'є (А. Головко); Нап'юся з живої кринички — Візьму доброти від землі (М. Сингаївський);	3) <…> , коли другий компонент розкриває зміст першого	Це безсполучникове речення з приєднувальними відношеннями, тому його перенести до п.5 (у другій частині є *це*) Перенести до п.1 (умовно-наслідкові відношення)
4) між частинами безсполучникового складного речення, зміст яких порівнюється: Подивилась ясно, — заспівали скрипки (П. Тичина);		У реченні кома і тире.
6) між частинами складнопідрядного речення, коли підрядна частина ставиться перед головною з метою виразнішого змістового й, відповідно, інтонаційного її виділення, особливо в реченнях з кількома підрядними, коли в головній частині узагальнюється зміст попередніх підрядних: Ой, хто в лузі, — озовися, Ой, хто в полі, — одкликнися! (Я. Щоголів); Хто спить, хто не спить, — покорись темній силі! (Леся Українка);	6) між частинами складнопідрядного речення, коли підрядна частина стоїть перед головною для виразнішого змістового й, відповідно, інтонаційного її виділення, особливо в реченнях із кількома підрядними, коли в головній частині узагальнено зміст попередніх підрядних	Дієслова на -ся, чергування з / із У наведених прикладах ужито кому й тире

7) у складнопідрядному реченні між його частинами або частіше наприкінці головної частини — перед словом (сполученням слів), повторюваним для того, щоб пов'язати з попереднім реченням наступне, яке підсилює, доповнює, розвиває його зміст: Примітка. Про вживання тире в реченнях з прямою мовою див. § 167, I.	Примітка. Про вживання тире в реченнях із прямою мовою див. § 167, I.	Простіше сформулювати Чергування з / із Відсутня така рубрикація
С. 187 2) у періоді (разом з комою або без неї) — для виділення переходу від підвищення до зниження інтонації: Примітка 1. Уживання тире в складному реченні може поєднуватися з уживанням перед ним коми (див. приклади в межах цього параграфа): а) для увиразнення протиставлення між складовими частинами речення (у складних безсполучникових і в складносурядних реченнях); б) перед указівними словами це, так, такий і под. на початку другої частини безсполучникових складних речень; Примітка 2. <…> див. §167, II, п. 3, прим. 2.	2) у періоді (разом із комою або без неї) — для позначення паузи між його частинами (засновком і висновком), що маркує перехід від підвищення до зниження інтонації Використання тире <…> див. §167, II, п. 3, прим. 2.	Потребує чіткішого формулювання з огляду на специфіку періоду Можливо, подати примітки там, де проілюстровано прикладами з комою і тире, як у п.6), або в § 166, де йдеться про комбіновані знаки Відсутня така рубрикація

С. 188 У реченнях з називним відмінком теми (уявлення): Три крапки ставимо всередині речення також для позначення певної паузи, коли далі висловлюється щось несподіване Примітка. У випадках, коли три крапки поєднуються в реченні з іншими розділовими знаками, у препозиції до них вони подаються повністю, а в постпозиції — після знака питання і знака оклику — ставимо дві крапки 4) на позначення розриву в оповіді, різкого переходу до нової думки (у художніх і публіцистичних текстах на початку речення — звичайно на початку абзацу): <…> 5) <…> З цією метою слова, що їх вважають грубими, образливими, непристойними, можуть подаватися в тексті не повністю, а з випущенням певної частини їхнього графічного складу (після початкових літер або всередині слова); 6) (див. § 167, II, п. 2; § 163, II, п. 3, III).	У реченнях із називним відмінком теми (уявлення) Три крапки ставимо всередині речення також для позначення паузи, коли далі висловлено щось несподіване У разі, коли / Якщо три крапки поєднані в реченні з іншими розділовими знаками, то в препозиції вони подані повністю, а в постпозиції до знака питання чи до знака оклику ставимо відповідний знак і дві крапки Водночас грубі, образливі, непристойні слова також можна подавати в тексті не повністю, а вилучивши частину їхнього графічного складу (після початкових літер або всередині слова)	Чергування з / із Порожнє слово, дієслово на -ся Немає прикладу речення з препозитивними трьома крапками Нечітко сформульовано Потребує редагування Відсутня така рубрикація
С. 189		Дієслова на -ся

2) для виділення вставлених слів, сполучень слів і речень, що подаються як додаткові зауваження та пояснення до основного змісту речення: Примітка. Якщо вставлена конструкція в дужках являє собою самостійне речення (кілька таких речень), у кінці її перед закритою дужкою має стояти відповідний розділовий знак: крапка, три крапки, знак питання, знак оклику; після закритої дужки розділові знаки не ставимо: Днина чудова. (Тепер у нас така погода, якої, здається, ціле літо не було.) Ми підіймаємось все вище та вище (М. Коцюбинський);	2) для виділення вставлених слів, сполучень слів і речень, що подають додаткові зауваження та пояснюють основний зміст речення:	Може, зазначити й про розділовий знак перед дужками?
С. 190 3) для виділення ремарок у драматичних творах при прямій мові дійових осіб: [Куниця (хапає її руки і притягає до себе, весь тремтячи від хвилювання):] Ольго! Ольго, рідна! Примітка 1. Такі розділові знаки, як кома, крапка з комою, двокрапка й тире, не ставимо перед відкритою чи закритою дужкою, а тільки після закритої. Примітка 3. Після цитати, за якою в рядок подано в дужках посилання на автора або інше джерело, крапки не	Примітка 1. Такі розділові знаки, як кому, крапку з комою, двокрапку й тире, не ставимо… покликання на автора або на інше джерело	Незрозуміле поєднання розділових знаків, зокрема двокрапка між дужками. Порушено правила керування Покликання на автора, а посилання як лінк.

ставимо, а переносимо за дужки. Знак оклику, знак питання, три крапки в подібних випадках перед посиланням ставимо, проте крапку після нього в кінці речення також ставимо. Крапку, як і інші розділові знаки, в кінці речення перед посиланням ставимо тільки тоді, коли це посилання переноситься на інший рядок (в епіграфах, при віршових цитатах тощо), але після посилання на джерело в таких випадках жодних розділових знаків не ставимо (див. § 155, п. 1, прим. 2). 3. Квадратні дужки ставимо у спеціальних випадках (у текстах наукового та офіційно-ділового стилів) там, де потрібна особлива точність і однозначність розуміння. 3.1. Квадратні дужки ставимо: 1) для розмежування в реченні внутрішніх і зовнішніх дужок, коли можуть застосовувати дужки різної форми — круглі (як внутрішні) і квадратні (як зовнішні);	коли це покликання перенесено на інший рядок (в епіграфах, віршових цитатах тощо) 3. Квадратні дужки ставимо в спеціальних випадках (у текстах наукового та офіційно-ділового стилів) там, де потрібна особлива точність і однозначність розуміння, зокрема: 1) для розмежування в реченні	Лексичні повтори Немає 3.2, тому вилучити 3.1. Квадратні дужки ставимо: Проілюструвати прикладами перший пункт
С. 191 2) для вставлення в текст цитати того чи іншого пояснення у тих випадках, де в текстах загального призначення досить круглих дужок	того чи того	Нечітко сформульовано, є лексичні повтори

(див. п. 1), для відновлення скороченого в оригіналі слова: 4. Кутові дужки. Крім квадратних застосовують також кутові дужки <…> для вказування на зроблений пропуск у тексті цитати у спеціальних текстах. § 164. Примітка 1. Такі розділові знаки, як крапка, кома, крапка з комою, двокрапка й тире, ніколи не ставимо перед закритими лапками, а тільки після них. Примітка 2. <…> Якщо за характером речення в його кінці має стояти крапка, вона зберігається і в тому разі, коли речення закінчується фрагментом у лапках з наявністю перед закритими лапками цих розділових знаків	Крім квадратних, Такі розділові знаки, як крапку, кому, крапку з комою, двокрапку й тире, ніколи не ставимо	Відокремлений додаток Відредагувати Порушення норм керування Нечітко сформульовано, наявна калька
С. 191–192 2) для виділення в тексті слів (висловів), що їх наводять як «чужі» або з відтінком іронічного, презирливого і подібного ставлення до чужого висловлювання, а також слів незвичайних, слів, ужитих уперше або, навпаки, застарілих, і т. ін.: <…> Аби тільки те «завтра» швидше прийшло (О. Копиленко); Чужих слів уникав, а як траплялися	висловлення	Нечітко сформульовано, є лексичні повтори, граматичні неточності Бажано оновити ілюстративний матеріал

які «консерватори», «бюджет», кожне з'ясовував (А. Головко); 3) <…> Лапки, що виділяють якесь слово (кілька слів) у кінці прямої мови або цитати, зберігаються перед зовнішніми закритими лапками тієї ж форми тоді, коли між ними стоїть знак оклику, знак питання або три крапки: «Ти дивився телефільм «Роксолана»?» — спитав він товариша. На письмі (у рукописних текстах) «лапки-ла́пки» традиційно використовують у формі „…”;	можуть зберігатися такої самої	Не категорично, а залишити можливість вибору Варто пояснити, які лапки використовувати в рукописних текстах за умови збігу (відповідно до рекомендацій у п. 3).
С. 193 3.1) замість 3.2) у позначеннях складених одиниць виміру: км/год (кілометр на годину), § 166. 2) …?; …!; ?..; !.. (див. § 162, п. 1); 3.1) у реченнях з прямою мовою та мовою автора 3.2) у всіх тих випадках у межах речень з випущеними членами (З одного боку, це ніби й не так, а з другого, — факти частково підтвердилися) <…> коли — за наявності в них тире — кома має	кілометр за годину [Із ДСТУ 1997 р.: якщо швидкість, то прийменник *за* (*кілометр за годину*, бо долає за одну годину один кілометр), а якщо прискорення – то прийменник *на* (*кілометр на год*^{2}.] а) у реченнях із прямою мовою та словами автора б) у всіх тих випадках у межах речень із випущеними членами (З одного боку, це ніби й не так, а з іншого, — факти…	Не дотримано правил рубрикації тексту (див. §168). Не може бути дужка після наступної цифри, нормативно 5.1. і далі з великої літери, а в кінці рубрики - крапка Не проілюстровано ці випадки в § 162, п. 1. Рубрикація тексту

закривати ту чи іншу попередню конструкцію; 3.3) (див. § 161, III, прим. 1);	кома має закривати ту чи ту	Відсутня така рубрикація
С. 194 5) збіг різних знаків у реченнях з прямою мовою та мовою автора § 167. 1. Для виділення прямої мови вживаємо лапки, якщо пряма мова йде в рядок, або частіше, якщо кожну з реплік подаємо з нового рядка (з абзацу), тире. 2. Коли пряма мова починається з абзацу, то перед її початком ставимо тире, а в кінці, як звичайно, крапка, знак питання, знак оклику або три крапки 3. Коли пряма мова йде в рядок, без абзацу, то перед її початком мають стояти відкриті лапки (без тире), у кінці — закриті лапки, а перед ними — відповідний до характеру речення розділовий знак (знак питання, знак оклику, три крапки, але не крапка, яку ставимо вже після лапок): 2) стояти після прямої мови, і в такому разі після прямої мови ставимо (залежно від характеру речення) кому (там, де мала б бути	речennях з прямою мовою та словами автора 1. Для виділення прямої мови вживаємо лапки, якщо пряма мова йде в рядок, або, частіше, тире, якщо кожну з реплік подаємо з нового рядка (з абзацу). 2. Коли пряма мова починається з абзацу, то перед нею ставимо тире, а в кінці — переважно крапку, знак питання, знак оклику або три крапки 2) стояти після прямої мови, і в такому разі після неї ставимо (залежно від характеру речення) кому (там, де мала б бути крапка), знак оклику, знак питання або три крапки, а слова автора пишемо з	Порушено граматичні норми Лексичний повтор, порушення норм керування Відредагувати Увідповіднити граматичну форму дієслів

крапка), знак оклику, знак питання або три крапки, а слова автора починаються з малої літери; після відповідного розділового знака перед словами автора ставимо тире: — Хто там? — запитав на її легенький стукіт біля дверей Ковтун <…> — Я, я! — нетерпляче повторила Яринка (В. Козаченко). Коли пряма мова подається в лапках, після неї також ставимо тире Примітка. Якщо слова автора при цьому починаються словами так, ось що, ось як і под.	малої літери; після відповідного розділового знака перед словами автора ставимо тире Примітка. Якщо слова автора починаються вказівними словами…	Оновити приклади Калька
С. 195 3) розривати пряму мову, і тоді, якщо пряма мова починається з абзацу, перед її початком ставимо тире, а якщо без абзацу (в рядок), перед початком і в кінці її ставляться лапки, і застосовуються такі правила: 3.1) <…> перед словами автора й після них ставимо комбінований знак кома й тире, а пряма мова продовжується з малої літери 3.2) 3.3) 3.4) коли на місці розриву мали б бути три крапки, то вони залишаються перед тире. Пряму	3) розривати пряму мову, і тоді, якщо пряма мова починається з абзацу, перед нею ставимо тире, а якщо без абзацу (в рядок), то беремо в лапки, застосовуючи такі правила: а) перед словами автора й після них ставимо комбінований знак кому й тире, а пряму мову продовжуємо писати з малої літери	Потребує редагування Не дотримано правил рубрикації тексту (див. §168).

3.5) коли одна частина слів автора стосується першої частини прямої мови (тієї, що стоїть до розриву), а друга — другої, то після слів автора ставимо двокрапку й тире, а пряму мову продовжуємо з великої літери: «Зараз, — сказав Матюха. Потім згадав щось і повернув голову до жінки: — Де там та Зінька з кислицями?» (А. Головко). Примітка. <…> — Страх, розказує, яке діялось: народу, каже, як на війні, силасиленна...	сила-силенна	З огляду на наявність кількох речень та приміток у рубриці, бажано застосувати нумерацію, що відповідає середньому рівню членування: арабські цифри з крапкою, речення після них із великої літери, а в кінці крапка. Оновити приклади
С. 196 4.2) тире: 4.2.1) Перед кожною реплікою (у тому числі й перед першою) можна також ставити тире, тоді кожну парну репліку слід брати в лапки, напр.: — А в тебе земля ще де є? — «Ні, нема». — А хата є? — «Є» (Панас Мирний); 1) цитати, включені в авторський текст, беремо в лапки. Інші розділові знаки при них розставляємо так, як у реченнях з прямою мовою та словами автора:	(зокрема й перед першою) варто	Не дотримано правил рубрикації тексту (див. §168). Калька
С. 197		

Цитати, що виступають як самостійні висловлення (напр., в епіграфах), лапками не виділяються;	Цитату, що становить самостійневисловлення (напр., в епіграфах), лапками не виділяємо;	Дієслово на -ся, лексична помилка
2) якщо цитату наводимо не повністю, а з пропуском, його позначаємо трьома крапками — на початку, в середині або в кінці цитати (у текстах спеціального призначення знак три крапки на місці пропуску можна ставити у квадратні або кутові дужки (див. § 163, II, п. 3, III).	можна брати у квадратні або кутові дужки	Лексична помилка Відсутня така рубрикація
Пропуски на початку цитати позначаємо по-різному. Якщо цитату подаємо як пряму мову після двокрапки, перше її слово після трьох крапок пишеться з малої літери <…>.	треба писати	Дієслово із -ся
Якщо ж цитата подана як пряма мова, але на початку речення в цілому перед авторськими словами, перше слово в ній після трьох крапок пишеться з великої літери: <…>		Нечітко сформульовано, потребує редагування
3) якщо під час цитування <…> (див. § 163, II, п. 2).		Відсутня така рубрикація
Примітка 2. <…> (див. § 163, I, п. 5);		Відсутня така рубрикація
якщо ж указівка на автора (джерело) наводиться нижче, зокрема в епіграфах, джерело зазначається переважно без дужок (див. § 155, п.	якщо ж указівку на автора (джерело) наведено нижче, зокрема в епіграфах, джерело зазначають переважно без дужок	Дієслова на -ся

1, прим. 2). У тих випадках, коли цитату наводимо в дужках у середині речення, її джерело зазначається звичайно після крапки й тире (див., наприклад, § 158, I, п. 15, 1). Про вживання крапки в кінці речення у цитатах (епіграфах і т. ін.) при зазначенні (у дужках і без них) їхніх авторів та інших джерел цитування див. § 155, п. 1, прим. 2.	її джерело треба зазначати після крапки й тире Про вживання крапки в кінці речення в цитатах (епіграфах і т. ін.), якщо зазначені (у дужках і без них) їхні автори або інші джерела цитування, див. § 155, п. 1, прим. 2	Дієслово на -ся Відсутня така рубрикація Чергування у / в Порушення норм керування
С. 198 § 168 1. Для оформлення пунктів переліку (переважно в офіційно-ділових та наукових текстах) використовують такі способи членування тексту — з поданням кожної рубрики з абзацу або рідше в рядок. 2. За потреби у кількаступеневому членуванні тексту 1) римські цифри <…>; 2) арабські цифри (з крапкою) <…>; 3) арабські цифри (з дужкою після них) <…>; 4) малі літери (з дужкою) <…>. 3. За потреби застосовують інший принцип — використання тільки арабських цифр (з крапками після них) з послідовним їх додаванням від однієї до більшої кількості:	Для офлрмлення… 1. За потреби в кількаступеневому 2. За потреби застосовують інший принцип — використання тільки арабських цифр (із крапками після них) з послідовним їх додаванням від однієї до більшої кількості:	Зняти цифру. Починати нумерацію з другого абзацу, як у попередній редакції. Потребує редагування: дві однотипні прийменниково-відмінкові словоформи

4. Якщо	3.	
С. 198 (у таких випадках замість крапки з комою можна використовувати й кому…). 5. Використовують також спосіб абзацного членування тексту при переліку за допомогою тире:	(у такому разі замість крапки з комою можна використовувати й кому…) 4. Використовують також спосіб абзацного членування тексту для переліку за допомогою тире:	Лексична калька Порушення норм керування
С.153 § 129 2. Після приголосного перед голосним та буквами є, ї, й: аксіóма, артеріáльний, геніáльний, діáгноз, діáлектика, інду-стріалізáція, матеріáл, рáдіус, раціóн, революціонéр, соціа-лíзм, соціолóгія, тріóмф, фіáлка, фіолéтовий, ціанíд, чіабáта; аудієнція, гієна, клієнт, пієтéт, рієлтор, тамплієр; копіїст; партíйний, рáдій; Біаррúц; Віардó, Іглéсіас, Марціáл, Оссіáн, Сіáм; Лієпа, Шантії́; Фіóме. У кінці слова іншомовне -іа передаємо звичайно через -ія: артéрія, індстрія, матéрія; Гáллія, Гарсíя, Італія.		Приклади нівелюють правило

С.163 § 136. За традицією в давніших запозиченнях німецьке буквосполучення ei передаємо в транслітерованому ви- гляді через ей: гросме́йстер, капельме́йстер, кре́йда, кре́йцер, маркше́йдер, штрейкбре́хер; Ле́йпциг, Рейн, Швейца́рія; Ге́йне.	Не нехтувати питомими рисами української мови у словах іншомовного походження: гросме́йстер, капельме́йстер.	Словник Грінченка нормує такі написання: гросма́йстер, капельма́йстер.
С. 162 § 131. Буквосполучення au, ou на позначен- ня звукосполучень [au], [ou] передаємо че- рез ау, оу: аутса́йдер, гауптва́хта, ма́узер; Ка́унас; Кла́ус, Кра́узе, Па́уль, Фа́уст, Джо́уль. У словах, що походять із давньогрецької та латинської мов, буквосполучення au звичайно передаємо через ав: автен- ту́чний, автобіогра́фія, автомобі́ль, а́втор, авторите́т, ав- тохто́н, ла́вра; Маврита́нія; Авро́ра, Павло́. У запозиченнях із давньогрецької та латинської мов, що мають стійку тради- цію передавання буквосполучення au через ау, можливі орфографічні варіанти: аудієнція і авдієнція,	Орфографічними варіантами: аудієнція і авдієнція, аудито́рія і авдито́рія, лауреа́т і лавреа́т, па́уза і па́вза, фа́уна і фа́вна допускаємо російську форму у словах іншомовного походження.	Уніфікувати до української традиції

аудито́рія і авдито́рія, лауреа́т і лавреа́т, па́уза і па́вза, фа́уна і фа́вна.		